ROK XIII

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Nº 22

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 LISTOPADA 1938 R.

DWADZIESCIA LAT

Listopad każdego roku jest dla Polski miesiącem szczególnie radosnym. Tegoroczny listopad musi przed każdym z nas postawić pytanie, czy za ubiegłe 20-lecie ma w swym dorobku osiągnięcia na miarę Fidiasza, bo takich właśnie spodziewać się od niego musiała Odrodzona Ojczyzna. Czy w odbudowanym gmachu wskrzeszonej Rzeczpospolitej tkwi taka ilość jego energii i pracy, jaka wykracza poza ramy normalnych codziennych obowiązków. Jeżeli pytanie takie postawić przed jakąś gałęzią gospodarki narodowej, przed określonym działem przemysłu, to odpowiedź na nie obejmować musi przede wszystkim stwierdzenie, czy rozwój tej gałęzi produkcji przyczynił się do pomnożenia naszego ogólnego dorobku gospodarczego, czy spowodował dalsze uprzemysłowienie kraju, czy objął szeroki wachlarz wytwarzanych produktów, czy przyczynił się do wzmocnienia potencjału obronnego Polski?

Polski przemysł chemiczny na wszystkie te pytania odpowiedzieć może twierdząco. Zdał bowiem egzamin w sposób bezbłędny, zdołał w wyścigu pracy zająć jedno z najpierwszych miejsc, rozwiązał bodaj wszystkie stawiane przed nim zadania.

Do truizmów już dzisiaj należy stwierdzenie, że rok 1918 znalazł przemysł chemiczny w zgliszczach i popiołach. Nie tylko zresztą budynki, maszyny i urządzenia były zniszczone całkowicie lub niezdatne do użytku, ale również dorobek techniczny wywłaszczony, dokumenty unicestwione. Odbudowa istniejących przed wojną fabryk dokonana została w szybkim tempie. Ale to jeszcze nie powód do zasługi. Odrodzone Państwo wymagało nowych wartości, rozwiązania nowych problemów.

Jeżeli chodzi o scharakteryzowanie szczytowych osiągnięć polskiego przemysłu chemicznego, dokonanych w ubiegłym 20-leciu, o uwypuklenie najważniejszych faktów na naszym odcinku, to na czoło wysunąć trzeba budowę od podstaw następujących działów produkcji chemicznej:

Syntetyczne związki azotowe nie były w ogóle na ziemiach polskich przed wojną produkowane, a rolnictwo zaopatrywać się musiało w importowaną saletrę chilijską. Całkowita przebudowa Chorzowa, zbudowanie Mościc — oto najważniejsze wyniki polskiego przemysłu chemicznego, który obecnie nie tylko pokrywa zapotrzebowanie rynku wewnętrznego, ale wygospodarowuje również nadwyżki eksportowe.

Fabrykacja chloru ciekłego, tak ważna z wielu punktów widzenia, stoi w Polsce na wysokim poziomie i zaspakaja potrzeby.

Półproduktów organicznych przed wojną w Polsce nie wytwarzano. Fabrykacja barwników oparta była na półfabrykatach importowanych, przeważnie zresztą z Niemiec. Skala wytwarzanych obecnie półproduktów organicznych jest bardzo rozległa, a zapotrzebowanie kraju w dużym bardzo stopniu może być pokryte własnym wysiłkiem twórczym.

Sztuczne włókna wytwarzano wprawdzie przed wojną, ale w niewielkich ilościach i przy pomocy przestarzałej już dzisiaj metody kolodionowej. W ubiegłych latach zbudowano zupełnie nowe fabryki, pracujące przy pomocy metody wiskozowej, wytwarzając w nich nie tylko sztuczny jedwab, ale również włókna cięte. Produkcja pokrywa zapotrzebowanie rynku wewnętrznego, a nawet pozwala na eksport.

Materiały wybuchowe wykazują wielkie osiągnięcia gospodarcze i techniczne, dokonane niemal wyłącznie w okresie wskrzeszonego bytu państwowego.

Przemysł tłuszczowy, w oparciu o wszystkie możliwe do osiągnięcia ilości tłuszczów krajowych, stał się wielką gałęzią przemysłu, dającą zatrudnienie znacznej ilości robotników.

Przemysł gumowy przed wojną prawie nieistniejący, obecnie jest jedną z ważniejszych dziedzin produkcji polskiej. Nie bez znaczenia tu będą w przyszłości poważne zdobycze w zakresie fabrykacji sztucznego kauczuku.

Wyliczenie powyższe ma charakter raczej przykładowy, nie zaś wyczerpujący. Obejmuje charakterystyczne dla przemysłu chemicznego zdarzenia. Nie znaczy to bynajmniej, aby inne gałęzie produkcji pozostawać miały w tyle. Bez przesady bowiem ocenić można, iż nie ma w Polsce takiego działu przemysłu chemicznego, który by nie mógł się wykazać dużymi inwestycjami, realizacją celowych inicjatyw, poważnymi zdobyczami technicznymi, znacznym wzrostem produkcji.

Że zaś znaczenie produkcji chemicznej w całokształcie życia gospodarczego każdego kraju jest całkiem osobliwe, a stan przemysłu chemicznego w dużym stopniu decyduje o obronności: więc też polskie w ostatnim 20-leciu zdobycze wytwórczości chemicznej zasługują na uwagę całego społeczeństwa.

NOWE ROZPORZĄDZENIE O ZNIŻKACH CELNYCH

W Dz. U. R. P. Nr. 84 z dn. 31 października 1938 r. ukazało się pod poz. 570 nowe rozporządzenie o zniżkach celnych, zastępujące rozporządzenie obowiązujące do dn. 31 października r. b. Nowe rozporządzenie obowiązuje do dn. 30 kwietnia 1939 r., a wydane uprzednio zezwolenia na zniżki celne obowiązują nadal, jeśli nowe rozporządzenie obejmuje poprzednie zniżki celne. Nowe rozporządzenie obejmuje, tak jak i poprzednie, trzy wykazy zniżek celnych, stosowanych: za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu (wykaz Nr 1), na podstawie zaświadczeń właściwej terytorialnie Izby Przemysłowo-Handlowej (wykaz Nr. 2), wreszcie zniżek celnych, stosowanych automatycznie przez urzędy celne (wykaz Nr. 3).

Nowe rozporządzenie przynosi szereg zmian w stosunku do zniżek obowiązujących poprzednio. I tak w wykazie Nr. 1 utworzono, między innymi, następujące nowe zniżki celne (cło zniżone podane jest w procentach cła normalnego):

korzenie roślin, zawierających rotenon — do wyrobu preparatów owadobójczych (bez cła).

wodorotlenek glinu — do wyrobu siarczanu glinu wolnego od żelaza, (15%).

produkty „Flectol B" i „Laurex" używane jako środki pomocnicze do wyrobu gumy (20%).

Zniesione zostały w wykazie Nr 1, między innymi, obowiązujące dotychczas zniżki celne na następujące artykuły:

antracen surowy, chlorek metylu (nie w ampułkach), orto i paratoluidyna oraz ich mieszaniny, tolidyna, przyśpieszacz wulkanizacyjny (Vulcacit F) kwas fenylonaftyloaminosulfonowy 1.8., celuloza niebielona i bielona.

W wykazie Nr. 2 utworzone zostały zniżki celne, między innymi, na następujące produkty:

olejek cynamonowy do wyrobu waniliny, eugenolu lub izoeugonolu (4%),

mocznik do wyrobu sztucznego rogu (10%).

W wykazie Nr. 3: trójoctan gliceryny (10%),

produkt „Mipolam" używany do izolowania przewodów elektrycznych (25%),

etanolaminy: monoetanolamina, dwu-i-trójetanolamina (10%),

etylendwuamina (20%).

Skreślone zostały natomiast w wykazie Nr. 2 zniżki celne na cały szereg półproduktów organicznych:

kwas antrachinonosulfonowy i jego sól sodowa, chloroantrachinon, ortoanizydyna, etylobenzyloanilina, kwas antranilowy, dwuanizydyna, kwas naftyloaminosulfonowy 1.5., kwas betanaftyloaminosulfonowy 1.2. (kwas Tobiasa), aminoantrachinon, kwas chlorotoluidynosulfonowy i kwas paratoluidynometasulfonowy, kwas 2R i 2S, pochodna mocznikowa kwasu aminonaftolosulfonowego 2.5.7, fenylometylopyrazolon, fenylohydrazyna.

Poza tym galalit i bakelit przeniesiono z wykazu Nr. 2 do wykazu Nr. 1. Półfabrykaty zaś z gumy twardej (poz. 746 z p. 2c) z wykazu Nr. 3 do wykazu Nr. 1, uzależniając w ten sposób wydawanie zniżek celnych od każdorazowego zezwolenia Min. Skarbu.

Zniżkę celną, (wykaz Nr. 2) na wosk bitumiczny rozszerzono i na woski otrzymane z przeróbki wosku bitumicznego, zniżka zaś na olejek goździkowy do wyrobu waniliny obowiązywać będzie obecnie również przy używaniu tego olejku do produkcji eugenolu oraz izoeugonolu.

Zanotować też należy jedną ważną zmianę wprowadzoną w nowym rozporządzeniu. W nomenklaturze półproduktów organicznych z poz. 393 do 402 taryfy celnej wprowadzono obok słowa „kwasy" dodatek „oraz ich sole". Jak wiadomo — cały szereg półproduktów organicznych znanych w technice pod nazwą „kwasy" nie występuje w formie wolnych kwasów, ale tylko i wyłącznie w formie soli. Z tego względu literalne stosowanie nomenklatury z poprzedniego rozporządzenia czynić by mogło, w wielu wypadkach, te zniżki nierealnymi. Obecnie sprawa ta została rozstrzygnięta pozytywnie w sposób nie pozostawiający jakichkolwiek wątpliwości.

POMOC ZIMOWA

Wobec rozpoczynającej się z dniem 1 grudnia r. b. akcji pomocy zimowej dla bezrobotnych, Prezydium Związku na posiedzeniu w dniu 4 b. m. ustaliło dla przemysłu chemicznego normy opłat na rzecz pomocy zimowej.

Opierając się na postanowieniu Ogólno-Polskiego Obywatelskiego Komitetu Pomocy Zimowej Bezrobotnym, określającym normy ofiar na pomoc zimową od przemysłu w granicach od 1 do 3 pro mille od obrotów w 1936 r. — Prezydium Związku zaleciło przedsiębiorstwom chemicznym, wzorem lat ubiegłych, uzależnienie wysokości stawek opłat na rzecz pomocy zimowej od wysokości osiągniętego zysku netto (dywidendy) w roku 1936. Mianowicie przedsiębiorstwa nie mające zysku w 1936 r. powinny opłacać conajmniej 1 pro mille od obrotu w r. 1936; przedsiębiorstwa wykazujące do 4% zysku netto (dywidendy) co najmniej 2 pro mille i przedsiębiorstwa, których zysk netto (dywidenda) przekraczał 4% w 1936 r. — 3 pro mille od obrotu.

CHEMICZNY INSTYTUT BADAWCZY

Chemiczny Instytut Badawczy, Warszawa, Żoliborz, ul. Łączności (tel. 12.63-96) posiada urządzenia i oddziały w zakresie badania następujących materiałów:

Dział analityczny składa się: z oddziału analizy wszelkich metali i ich stopów (stale, żeliwa, metale lekkie i kolorowe),

oddziału analizy paliwa (węgiel, koks, torf, paliwa płynne),

oddziału analizy ogólnej, gdzie wykonywane są analizy i badania: wód fabrycznych i mineralnych, farb i pokostów, przetworów ropy naftowej i węgla kamiennego, tłuszczów i olejów roślinnych (mydła, tłuszcze, pokosty, oleje), rud i minerałów (np. glinki, rudy ilaste, piryty, markazyty, blendy, rudy manganu, margle, wapniaki, baryt), skór przeważnie podeszwowych i pasowych oraz natłuszczonych surowych; przewodnictwa cieplnego, materiałów izolacyjnych dla celów budowlanych, sporządzanych przeważnie ze śrutu korkowego, wiórów drzewnych, lepionych asfaltem lub cementem; materiałów ogniotrwałych (analiza chemiczna).

Przy przeprowadzaniu badań i analiz Chemiczny Instytut Badawczy posiłkuje się w znacznej części normami PNW, PN oraz kolejowymi. Oddział. analizy ogólnej posiada również kompletne urządzenia do pomiarów przewodnictwa cieplnego materiałów izolacyjnych.

Dział analityczny Instytutu wyposażony jest w najnowsze aparaty i udziela porad techniczno-chemicznych oraz wykonywa ekspertyzy chemiczne w skali laboratoryjnej i technicznej.

INFORMACJE EKSPORTOWE

W końcu listopada r. b. mają się odbyć rokowania polsko-estońskie w sprawie rewizji list kontyngentowych. Związek rozesłał w tej sprawie zapytania do przedsiębiorstw chemicznych zainteresowanych w eksporcie do Estonii.

Zanotowane zostały następujące zmiany przepisów celnych i reglamentacyjnych (Nr. 31 „Informatora Eksportowego"):

Ekwador. Ukazało się nowe wydanie taryfy celnej, zawierające bardzo wiele zmian stawek celnych.

Francja. Utworzono szereg nowych pozycyj w taryfie celnej na różne produkty chemiczne.

Francuska Afryka Zachodnia. Wprowadzenie zakazu wywozu esencji eukaliptusowych, cytrynowych, mentolowych i innych.

Syria i Liban. Podwyższenie stawek celnych na obuwie gumowe.

Wenezuela. Zniesienie zarządzenia o konieczności zaopatrywania przesyłek do Wenezueli w świadectwa pochodzenia.

W okresie styczeń — wrzesień 1938 r. eksport produktów chemicznych z Polski osiągnął wartość 36 550 tysięcy zł., równą mniej więcej wartości wywozu w tym samym okresie ub. roku (36 790 tysięcy zł.).

Z artykułów, których wartość wywozu zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego, należy w pierwszym rzędzie wymienić: siarczan amonu, biel cynkową, sole potasowe, przędzę jedwabiu sztucznego, karbid, naftalin, smoły, ceratę, siarczyny sodu, potaż, kwasy karbolowe, litopon, żelazokrzem i terpentynę.

Zwiększyła się natomiast wartość wywozu zagranicę następujących artykułów: benzolu oczyszczonego i surowego, kleju kostnego i skórnego, superfosfatów, klejów roślinnych, siarczanu miedzi, węglanu potasu i węgla wywarowego, żelazochromu, węgla drzewnego, chlorku amonu, alkoholu metylowego, węglanu amonu i innych.

KRONIKA

Dn. 24 listopada r. b. o godz. 18 w pierwszym i o godz. 18 min. 30 w drugim terminie odbędzie się w lokalu Związku Przemysłu Chemicznego, Warszawa, Czackiego 1, nadzwyczajne Walne Zgromadzenie członków Związku. Na porządku obrad zmiana statutu Związku, oraz — po zakończeniu formalnej części zebrania — odczyt p. Dyr. Tadeusza Sławińskiego p. t. „Społeczno-polityczne znaczenie przemysłu chemicznego".

Muzeum Przemysłu i Techniki, wzorem lat ubiegłych, organizuje 6 serię odczytów, poświęconych zwłaszcza historii mechaniki i przemysłu w Polsce.

Dnia 18 listopada r. b. (piątek) o godz. 18 wygłosi p. Prof. E. Trepka odczyt p. t. „Historia przemysłu chemicznego w Polsce",

dnia 9 grudnia r. b. (piątek) o godz. 18 wygłosi odczyt p. Inż. K. Prószyński p. t. „Fotografia i kinematografia w rozwoju historycznym",

dnia 16 grudnia r. b. wygłosi o godz. 18 odczyt p. Dyr. K. Jackowski i Inż. J. Bibring p. t. „Dział nauki w pawilonie polskim w Nowym Yorku".

Wszystkie odczyty odbędą się w gmachu Muzeum, Warszawa, Tamka 1.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Rz. P. Nr. 83 z dn. 26 października 1938 pod poz. 561 ukazało się rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 1938 r. o koncesjonowaniu przemysłu wyrobu gum jezdnych.

§ 2 tego rozporządzenia wyjaśnia, iż „przemysłem wyrobu gum jezdnych jest wyrób opon pneumatycznych i dętek samochodowych, samolotowych, motocyklowych oraz opon pneumatycznych do pojazdów konnych".

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od dn. 26 października r. b.

W Dz. Ust. Rz. P. Nr. 85 z dn. 7 listopada 1938 ukazał się pod poz. 571 dekret Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 listopada r. b. o zmianie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą, oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi.

ECHA

* P. Dr. Lesław Julian Barabasz, długoletni radca Ministerstwa Przemysłu i Handlu, został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi za zasługi w służbie państwowej.

* Z okazji święta listopadowego zostali odznaczeni następujący przemysłowi działacze chemiczni:

Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski — p. Inż. Włodzimierz Płużański — za zasługi na polu pracy zawodowej.

Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski — p. Inż. Romuald Wowkonowicz, za zasługi na polu pracy zawodowej.

Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski — pp. Inż. Janusz Barcikowski, Dyr. Jerzy Franaszek, Inż. Marian Piasecki, Inż. Włodzimierz Schaetzel de Merxhausen, za zasługi na polu pracy zawodowej.

Złotym Krzyżem Zasługi — pp.: Dyr. Wiktor Bereszko, Dyr. Marian Domagalski, Inż. Antoni Eiger, Dr. Inż. Zygmunt Klonowski, Inż. Józef Milewski, Inż. Wacław Szukiewicz, Inż. Edmund Trepka, Inż. Aleksander Wołkowicz — za zasługi na polu pracy społecznej i zawodowej.

Wszystkim odznaczonym składamy serdeczne powinszowania.

CENY NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW CHEMICZNYCH W/G NOTOWAŃ FIRMY EDWARD GRONIOWSKI W WARSZAWIE, Srebrna 16.

Artykuł	Cena w zł. za 100 kg.
Aceton	335.—
Ałun chromowy	68.—
Ałun krystaliczny	46.—
Antychlor krystaliczny	38.—
Biel cynkowa	57.—
Biel ołowiana	125.—
Boraks krystal.	76.—
Cerezyna biała II gat.	180.—
Cerezyna żółta II gat.	160.—
Chlorek magnezu	26.—
Chlorek baru	60.—
Chlorek cynku 98/100%	120 —
Chlorek wapna	40.—
Chlorek wapnia	27.—
Dwuchromian potasu	153.—
Dwuchromian sodu	120.—
Degras orygin. Stadlera Moelon I	130.—
„ „ „ II	115.—
Dekstryna żółta	56 —
* Esencja octowa 80%	260.—
Emetyk	500 —
* Formalina 40%	155.—
Fosforan sodowy 3¹ zasadowy	75.—
Fenol krystal.	280 —
Fluorek sodu	165.—
Glukoza nieskażona	75.—
Kaolina	14.—
Kreda zwykła szlamowana	8.—
Kreda ch. cz.	48.—
Kalafonia krajowa	70.—
Kalafonia amerykańska „Hercules" N. jasna	65.—
* Kwas octowy 30% techn.	90.—
Kwas mrówkowy	210.—
Kwas mlekowy 50%	120.—
Kwas mlekowy 80%	210.—
* Kwas fosforowy chem. czysty	250.—
* Kwas fosforowy techniczny	215.—
Kremotartar	225.—
Kwas cytrynowy	420.—
* Kwas solny techn.	17.—
Kwas winowy kryst.	440.—
Litopon 30%	70.—
Minia ołowiana 99/100%	110.—
Nadboran sodowy	325.—
Nadmanganian potasu	280.—
Naftalin	70.—
Nigrozyna wodna	800.—
Nigrozyna tłuszczowa	1200.—
Olej rycynowy techniczny	170.—
Olej rycynowy med.	230.—
Olej kostny	400.—
Olej turecki 50%	80 —
Olej turecki 80%	140.—
Bejca dla skór „Peroly" franc.	100.—
Octan sodu	100.—
Ozokeryt czarny	140.—
Ozokeryt bielony	350.—
Parafina w taflach	115.—
Siarka	26.—
Siarczan glinu	24.—
Siarczan żelaza	15.—
Sól szczawikowa	165.—
Sól gorzka	21.—
Sadze angielskie	110.—
Tłuszcz z wełny ciemny	60.—
„ „ „ jasny	130.—
Woda utleniona 30%	350.—
Żelazocjanek potasu czerw.	470.—
„ „ żółty	315.—

Ceny powyższe są cenami hurtowymi i należy rozumieć je za 100 kg loco skład Warszawa, wraz z opakowaniem; ceny za produkty oznaczone gwiazdką należy rozumieć — bez opakowania.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:

„*Przemysł Chemiczny Boruta*" Sp. Akc. Zgierz. Telefony bezp. z Łodzią Nr. 195-96, 195-97, 195-98. Adres telegr. „Boruta-Zgierz". Przedstawicielstwa: Łódź, Piotrkowska 177, tel. 192-12. Warszawa, Żórawia 29 m. 1, tel. 808-09. Warszawa, Piusa XI Nr. 3 m. 8, tel. 838-78. Bielsko, Grażyńskiego 60, tel. 21-57. Białystok, Gen. Pierackiego Nr. 38, tel. 11-08. Częstochowa, I-a Aleja Nr. 14, tel. 17-80. Kraków, Smoleńsk Nr. 34, tel. 163-36. Poznań Słowackiego 36, tel. 63-39.

„*Wola Krzysztoporska*" Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165.

Zakłady Chemiczne w Winnicy, S. A. Winnica, poczta Henryków k/Warszawy, tel. 1-a podm. 17. Biuro sprzedaży: Inż. Oskar Gross. Łódź, Gdańska 81, tel. 186-12.

Chlorek wapna bielący:

„*Elektryczność*", Akc. Tow. Warszawa, Czackiego 6, tel. 634-44.

Chlorek wapnia ($CaCl_2$):

„*Zakłady Solvay w Polsce*". Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Farmaceutyczne przetwory:

„*Ludwik Spiess i Syn*", Sp. Akc. Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.
„Fr. *Karpiński* Spółka Akcyjna". Warszawa, Wolność 9, tel. 11-06-00.

Gliceryna farmaceutyczna i techniczna:

„*Strem*", Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.
„*Schicht - Lever*" Przem. Tłuszcz. Sp. Akc., Warszawa, Nowy Zjazd 1, telefony 605-77, 605-99.

Gumowe artykuły techniczne:

„*Wolbrom*", Sp. Akc. Warszawa. Leszno 15, tel. 11-06-81.
„*Piastów*" Zakł. Kauczukowe Sp. Akc., Warszawa, Złota 35, tel. 333-49.

Jedwab sztuczny:

„*Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu*", Sp. Akc. Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.
„*Chodaków*" *Fabryka przędzy i tkanin sztucznych*, Sp. Akc., poczta Sochaczew. Tel. Sochaczew 81.

Karbid:

„*Elektryczność*", Akc. Tow. Warszawa, Czackiego 6, tel. 634-94.

Klej kostny i skórny:

„*Strem*", Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Kwaśny węglan sodowy (bicarbonat):

„*Zakłady Solvay w Polsce*", Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Oleina zwierzęca:

„*Strem*", Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Olej kopytkowy:

„*Strem*" Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka 7. tel. 584-30.

Olej kostny:

„*Strem*" Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka 7. tel. 584-30.

Siarczek węgla:

„*Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu*", Sp. Akc. Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Słomka i włosie wiskozowe:

„*Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu*", Sp. Akc. Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Soda amoniakalna, krystaliczna i kaustyczna:

„*Zakłaay Solvay w Polsce*", Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Soda kaustyczna:

„*Elektryczność*", Akc. Tow. Warszawa, Czackiego 6, tel. 634-94.

Sól glauberska krystaliczna oraz kalcynowana, odwodniona.

„*Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu*" Warszawa, Wilcza 9a, tel. 8-75-39.

Stearyna:

„*Strem*", Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-33.

Środki grzybobójcze do nasycania drewna środki ognioochronne

„*Fungus*" Sp. z o. o., Warszawa 1, Nowogrodzka 49 tel. 999-84

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.